

Lycksele Djurpark AB

Lycksele kommun

Grundläggande granskning 2021

Building a better
working world

Sammanfattning

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska kommunens förtroendevalda revisorer årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. På samma sätt granskar revisorerna, genom de lekmanrevisorer som utsetts enligt kommunallagens 10 kap. 2-6 §§, även verksamheter som bedrivs i kommunala företag. Denna grundläggande granskning är en del av revisorernas årliga granskningen som ligger till grund för ansvarsprövningen av samtliga styrelser och nämnder.

Enligt God revisionsred ska den grundläggande granskningen inriktas mot att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Granskningen är av översiktlig karaktär.

I vår översiktliga granskning har vi hittat vissa brister i styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi i Lycksele Djurpark AB. Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har en tillräcklig kontroll över ekonomin men inte en tillräcklig kontroll över verksamheten. Vi kan inte bedöma måluppfyllelse för verksamheten och vi bedömer att bolaget når måluppfyllelse avseende ekonomin. Vidare så har inte styrelsen säkerställt att bolaget följer kommunens styrmodell samt internkontrollreglemente fullt ut.

För sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Avgränsning	3
1.4. Revisionskriterier.....	3
1.5. Genomförande	6
2. Granskningsresultat.....	7
2.1. Styrning.....	7
2.2. Uppföljning	8
2.3. Måluppfyllelse	9
3. Sammanfattande bedömning och rekommendationer	10

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2-6 §§, även verksamheten i dessa juridiska personer.

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen skall utgå från god revisionsred. Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt i de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys för år 2021. Granskningen är av översiktlig karaktär.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge lekmannarevisorn underlag till sin granskningsrapport där denne ska uttala sig om huruvida bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

- ▶ Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?
- ▶ När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser Lycksele Djurpark AB och i tid avgränsas granskningen till verksamhetsår 2021.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

Kommunallagen

Kommunrevisionen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2-6 §§, även verksamheten i dessa juridiska personer.

Aktiebolagslagen

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Bolagsstyrelsens huvuduppgifter är enligt lagen bla följande:

- ▶ Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.
- ▶ Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.
- ▶ Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.
- ▶ Styrelsen skall meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning enligt 4 § andra stycket skall samlas in och rapporteras till styrelsen. Instruktioner behöver dock inte meddelas om dessa med hänsyn till bolagets begränsade storlek och verksamhet skulle sakna betydelse för rapporteringen till styrelsen.

Bolagsordning och ägardirektiv

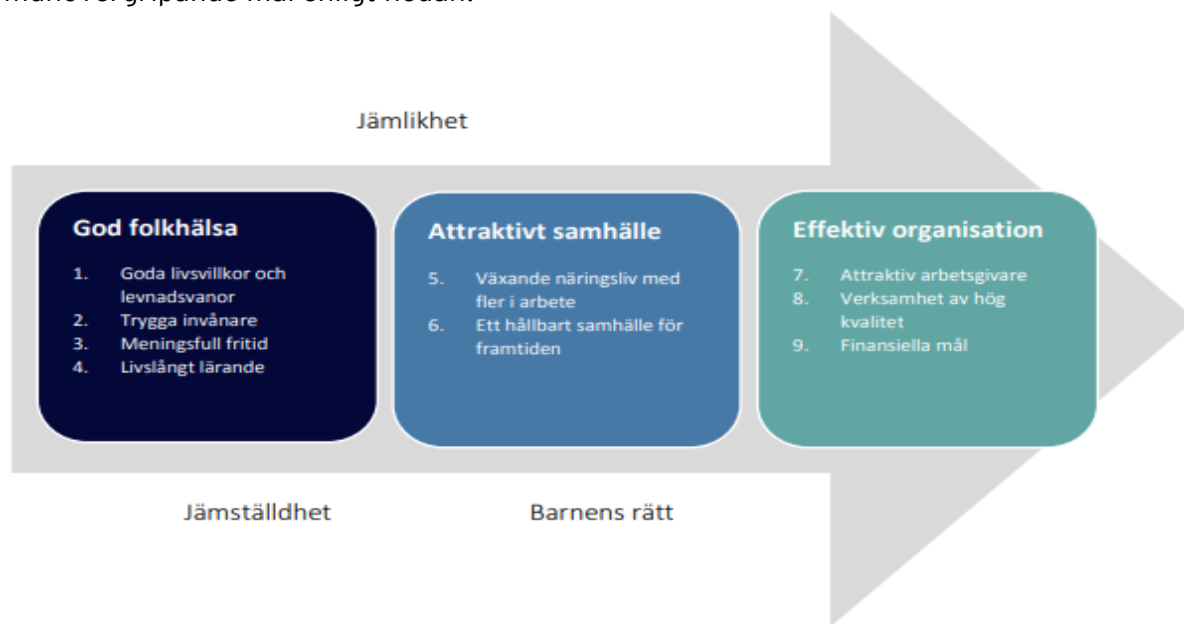
Bolagsordningen klargör att bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga, förvalta samt driva djurpark med inriktning mot nordisk fauna och kompletterande nöjespark. Bolagets ändamål är att med iakttagande av kommunal likställighets-, självkostnads- och lokaliseringsprincip främja kommunens utveckling. Detta ändamål fullgörs genom att utveckla besöks- och turismnäringen till en bärkraftig näringsgren i Lycksele kommun.

Enligt ägardirektivet ska bolaget drivas på ett affärsmässigt sätt med hänsyn till det kommunala uppdraget och ändamålet med verksamheten. Med utgångspunkt från uppdraget, investeringsbehov och risker ska bolaget sträva efter en balanserad ekonomisk utveckling så väl på kort som lång sikt. Bolaget ska följa och agera utifrån den generella utvecklingen i branschen. Vad gäller ekonomi ska bolagets resultat vara positivt. Dock får bolaget, för räkenskapsåren 2017-2027, visa ett negativt resultat motsvarande kostnader för avskrivningar och räntor för de anläggningstillgångar som har förvärvats av Lycksele Djurpark under 2017. Under den ovan nämnda perioden kompenserar ägaren bolaget, så långt det är möjligt inom ramen för kommunkoncernens resultat, för sådana kostnader som omnämns.

Bolaget ska i samband med årsredovisningen redovisa på vilket sätt ägardirektiven har verkställts.

Kommunfullmäktiges vision och övergripande mål

Kommunfullmäktige har i augusti 2020 fastställt Vision och kommunövergripande mål för 2021. Grunden utgörs av tre kommunövergripande målområden; God folkhälsa, Attraktivt Samhälle och Effektiv organisation. Målområdena utgör de inriktningar som Lycksele kommun prioriterar att sträva mot. Inom målområdena har fullmäktige beslutat om nio kommunövergripande mål enligt nedan:

Figur 1: Kommunövergripande mål och målområden 2021.

Varje styrelse och nämnd ska prioritera och bryta ner de kommunövergripande inriktningsmålen till nämnds- eller styrelsespecifika mål. Målen ska vara mätbara eller ha en indikator kopplade till sig. Målen följs upp årligen och indikatorerna ska följas upp könsindelad där sådan statistik finns.

Uppföljning av kommunens måloppfyllelse sker löpande genom analyser av verksamhet och ekonomi med hjälp av indikatorerna. Verksamheterna rapporterar utfall till nämnd och styrelse i samband med verksamhetsberättelser två gånger per år. Nämnder rapporterar sin analys av verksamhet och ekonomi till kommunstyrelsen via verksamhetsberättelser. Kommunstyrelsen gör utifrån verksamhetsberättelserna och bolagens rapportering en helhetsbedömning av utvecklingen i kommunkoncernen och rapporterar till kommunfullmäktige genom delårsrapport och årsredovisning.

Av fullmäktige fastställt internkontrollreglemente (reviderat 2018) regleras hur styrelse och nämnder ska säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Styrelse och nämnder ska inför varje verksamhetsår genomföra en riskanalys för olika processer utifrån sannolikhet och konsekvens. Utifrån riskanalysen ska respektive styrelse och nämnd anta en internkontrollplan som innehåller följande delar:

- ▶ Rutin/system
- ▶ Risk
- ▶ Kontrollmoment
- ▶ Kontrollmetod

- ▶ Kontrollansvar
- ▶ Vem kontrollen utförs av
- ▶ Frekvens
- ▶ Uppföljning

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden/styrelsen. Uppföljning av de utförda kontrollerna ska minst ske två gånger per år, medan de risker som bedöms allvarliga ska rapporteras löpande till nämnd/styrelse.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys.

2. Granskningsresultat

2.1. Styrning

Revisionsfråga 1: Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?

2.1.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat styrelsens styrning av verksamhet och ekonomi med utgångspunkt i de revisionskriterier som beskrivits ovan (se avsnitt 1.4). I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Beslutat om verksamhetsmål utifrån fullmäktiges övergripande mål	—	Styrelsen har beslutat om mål och verksamhetsplan för 2021 vid nämndens sammanträde i mars 2021. Totalt finns fyra mål i planen; - Lycksele Djurpark ska befästa sin ställning som en av Norrlands största turistattraktioner - Lycksele Djurpark ska bidra till att värna den Nordiska faunan via eget arbete och deltagande i bevarandeprojekt och forskningsarbete - Lycksele Djurparks attraktionskraft ska stärkas genom tillskott av djur och aktiviteter - Lycksele Djurpark skall varje år visa positivt ekonomiskt resultat vilket ger möjlighet för avsättning av resurser för utveckling av anläggningen. Det framgår inte på vilket sätt målen utgår från kommunfullmäktiges övergripande mål.
Beslutat om mätbara indikatorer med målvärden för att mäta måluppfyllelsen.	×	Verksamhetsplanen innehåller inte mätbara indikatorer.
Beslutat om budget	—	Styrelsen beslutar om budget för bolaget vid sammanträde i december 2020. Budgeten uppgår till - 2,1 mnkr. Enligt ägardirektivet får bolaget visa ett negativt resultat motsvarande kostnader för avskrivningar och räntor för de anläggningstillgångar som har förvärvats av Lycksele Djurpark under 2017. För 2021 uppgår totala avskrivningar och finansiella kostnader till 1,3 mnkr.

Styrelsen har gjort en risk- och konsekvensanalys för att identifiera områden som kräver kontroll.	✗	Vi kan inte, utifrån protokoll och bolagets internkontrollplan, styrka att styrelsen genomfört en risk- och konsekvensanalys av identifierade risker.
Beslutat om en internkontrollplan utifrån risk- och konsekvensanalys.	—	Vi kan inte, via protokoll, styrka att styrelsen har beslutat om en internkontrollplan. Vi har dock tagit del av en internkontrollplan för bolaget år 2021. Enligt uppgift fanns planen med som beslutsunderlag vid styrelsens beslut om verksamhetsplan. Totalt innehåller planen 8 riskområden och kontrollmoment.
Internkontrollplanen innehåller - Rutin/system - Risk - Kontrollmoment - Kontrollmetod - Kontrollansvar - Vem kontrollen utförs av - Frekvens - Uppföljning	✓	Internkontrollplanen innehåller alla delar som ritklinjerna stipulerar.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

2.2. Uppföljning

Revisionsfråga 2: Har styrelsen en tillräcklig uppföljning av verksamhet och ekonomi?

2.2.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat styrelsens uppföljning av verksamhet och ekonomi med utgångspunkt i de revisionskriterier som beskrivits ovan (se avsnitt 1.4). I tabell nedan har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Styrelsen har följt upp verksamhet, måluppfyllelse och ekonomi i en delårsrapport.	—	Styrelsen tog del av delårsrapport i september 2021. Delårsrapporten innehåller beskrivning över hur bolaget arbetat under året. Rapporten innehåller inte uppföljning av mål. Vid sammanträdet i september tog också bolaget del av ekonomisk uppföljning. Per augusti överstiger intäkterna budget för helåret. Kostnaderna understiger budget för helåret.

Styrelsen har följt upp verksamhet och ekonomi i en årsredovisning i enlighet med kommunens riktlinjer.	✓	Styrelsen har i mars 2022 följt upp ekonomi och verksamhet i en årsredovisning.
Styrelsen har två gånger under året följt upp resultatet av internkontrollplan.	—	Bolaget har följt upp internkontrollplan i mars 2022.
Resultatet från utförda kontroller lever upp till kraven	Ej möjligt att bedöma.	Av uppföljningen framgår inte resultatet av utförda kontroller.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

2.3. Måluppfyllelse

Revisionsfråga 3: När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?

2.3.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat styrelsens måluppfyllelse med utgångspunkt i styrelsens mål för verksamhet och ekonomi.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Styrelsens mål för verksamheten är uppfylla	Ej möjligt att bedöma	Styrelsen har inte följt upp mål i verksamhetsplanen. Enligt årsredovisningen har bolaget arbetat efter ägardirektivet men det framgår inte på vilket sätt.
Styrelsens mål för ekonomi är uppfyllt	✓	Bolaget redovisar ett positivt resultat på 28 tkr. Resultatet innehåller bosklutsdispositioner på 300 tkr netto (2,5 mnkr i koncernbidrag och 2,2 mnkr i överavskrivningar).
Styrelsen har vidtagit åtgärder vid prognos om missad måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)	Ej möjligt att bedöma	Uppföljning av verksamhetsmål saknas.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

3. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

I vår översiktliga granskning har vi hittat vissa brister i styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi i Lycksele Djurpark AB. Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har en tillräcklig kontroll över ekonomin men inte en tillräcklig kontroll över verksamheten. Vi kan inte bedöma måluppfyllelse för verksamheten och vi bedömer att bolaget når måluppfyllelse avseende ekonomin. Vidare så har inte styrelsen säkerställt att bolaget följer kommunens styrmodell samt internkontrollreglemente fullt ut.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen delvis har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.</p> <p>Vi grundar vår bedömning på att styrelsen har beslutat om en verksamhetsplan med mål för verksamheten. Dock framgår det inte på ett tydligt sätt hur målen relaterar till fullmäktiges övergripande mål. Målen saknar indikatorer för uppföljning. Vad gäller ekonomi har bolaget beslutat om en budget som inte fullt ut stämmer överens med ägardirektivets krav på ekonomi.</p>
Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har en tillräcklig kontroll över ekonomi men inte en tillräcklig kontroll över verksamheten.</p> <p>Vi grundar vår bedömning på att bolaget har följt upp ekonomin i enlighet med gällande direktiv. Styrelsen inte följt upp målen i verksamhetsplanen.</p>
Når styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Vi kan inte bedöma måluppfyllelse för verksamheten och vi bedömer att bolaget når måluppfyllelse avseende ekonomin.</p> <p>Vi grundar vår bedömning på att bolaget inte har följt upp målen i verksamhetsplanen. Vi kan därmed inte bedöma måluppfyllelsen. Det framgår inte av årsredovisningen på vilket sätt bolaget har arbetat efter ägardirektivet. Vad gäller ekonomin så ligger utfallet i linje med ägardirektivets krav.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi styrelsen att:

- ▶ Säkerställa följsamhet till av kommunfullmäktige beslutade styrmodell för kommunkoncernen.
- ▶ Säkerställa följsamhet till av kommunfullmäktige beslutade internkontrollreglemente.

Lycksele mars 2022

Max Stenman
Revisionskonsult, EY

Per Stålborg
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY